

3.2 RED MENIJA

Red menija leži ispod naslovnog reda. Sadrži šest menija, a svaki od njih sadrži više metoda kojima izvodimo određene postupke u katalogizaciji. Metode su pregledno prikazane na slici 3.2-1.

Metode u redu menija zavise od toga da li je u interfejsu za katalogizaciju izabran bibliografski ili normativni zapis.

Ako je pored naziva metode upisana i tipka ili kombinacija tipki, tu metodu možemo izvesti i pritiskom na odgovarajuće tipke na tastaturi. Spisak tipki i njihovih kombinacija, koje nazivamo i prečice (vruće tipke), nalazi se u dodatku *D* (v. tabelu D-1).

Sadržaj reda menija po pravilu se ne menja.

Bibliografski zapis

Pretraživanje	Zapis	Uređivanje	Pogled	Podšavanje	Spremište
<akronim lokalne baze podataka>/COBIB CONOR SGC COBISS.Net Online katalog Kongresne biblioteke WorldCat ISSN CORES METADAT Privremeno pohranjeni zapisi Prikaži izvorni zapis Izlaz	Uredi zapis Preuzmi zapis Priredi u novi zapis Kreiraj zapis Izbrisi zapis Dodaj lokalni zapis u COBIB Proveri zapis Privremeno pohrani zapis Pohrani kao šablon Pohrani zapis Promeni masku za unos Napusti zapis bez pohranjivanja	Uredi Potvrdi unos Otkazi Dodaj polje Dodaj potpolje Izbrisi polje Izbrisi potpolje Kopiraj tekst Kopiraj polje Kopiraj potpolje Kopiraj sadržaj potpolja Izreži tekst Zalepi tekst Zalepi polje Zalepi potpolje Posebno lepljenje Pomeri nagore Pomeri nadole Ubaci COBISS znak Ubaci znak za sortiranje Ubaci LaTeX oznaku Dodaj definisanu vrednost Pretvori u mala slova Pretvori u velika slova Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu Pretvori u latinicu Prenesi naslov iz ISSN Dodaj 13-cifreni ISBN Aktiviraj numeratork <naziv numeratork> Prenesi kod države za izvor Ponovi Poništi Poništi sve	Proširen prikaz Sužen prikaz Osveži editor ZNAČKA PREKAT COMARC pomoć	Zameni sadržaj potprozora ☐ Ispiši značenje kodova ☐ Ispiši nazive polja i potpolja ☐ Ispiši značenje indikatora ☐ Proširi samo izabrano polje ☐ Otvori zapis u proširenom obliku ☐ Uređuj u odvojenom polju za unos ☐ Prikaži izabrano polje/potpolje ☐ Pokaži promene ☐ Program za proveru pravopisa (spell checker) ☐ Pokaži fond Odredi karakteristike polja Odredi karakteristike potpolja	Proveri zapis Uporedi zapise Prikaži verziju zapisa iz lokalne baze podataka Prikaži verziju zapisa iz COBIB-a Pripremi zapise za ispis Prikaži spisak biblioteke Proveri duplikate Ispis iz arhiva Prikaži u standardnom formatu Prikaži u COMARC formatu Prikaži u originalnom formatu Osveži zapis Odštampaj zapis Ukloni jezičak Ukloni sve jezičke Ukloni preostale jezičke

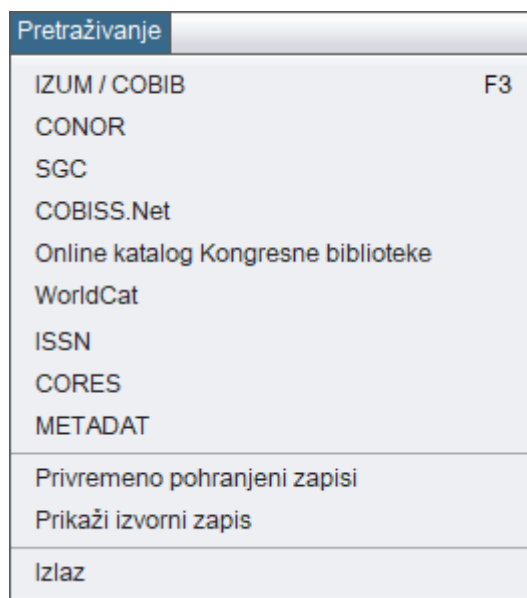
Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda

3.2.1 Meni Pretraživanje

Postupak katalogizacije uvek započinje pretraživanjem. Pretražujemo po lokalnoj bazi podataka, COBIB-u, drugim uzajamnim bibliografskim bazama podataka u mreži COBISS.Net i u drugim stranim bibliografskim bazama podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN). Možemo da pretražujemo i po normativnim bazama podataka i nekim drugim bazama. Metodama u meniju **Pretraživanje** pozivamo zapise koji se, kao jezičci, upisuju u spremište zapisa.

Tabela 3.2-1: Pregled metoda u meniju Pretraživanje

Naziv metode	Namena metode
<akronim lokalne baze podataka>/COBIB	Pretraživanje po lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u
CONOR	Pretraživanje po normativnoj bazi podataka CONOR
SGC	Pretraživanje po normativnoj bazi podataka SGC
COBISS.Net	Pretraživanje po uzajamnim bibliografskim bazama podataka u mreži COBISS.Net
Online katalog Kongresne biblioteke	Pretraživanje po katalogu Kongresne biblioteke
WorldCat	Pretraživanje po bazi podataka WorldCat
ISSN	Pretraživanje po bazi podataka ISSN
CORES	Pretraživanje po bazi podataka CORES
METADAT	Uvid u bazu podataka METADAT
Privremeno pohranjeni zapisi	Pretraživanje po datoteci privremeno pohranjenih zapisa
Prikaži izvorni zapis	Prikaz verzije zapisa pre uređivanja
Izlaz	Izlaz iz interfejsa za katalogizaciju

Slika 3.2-2: Pretraživanje – spisak metoda

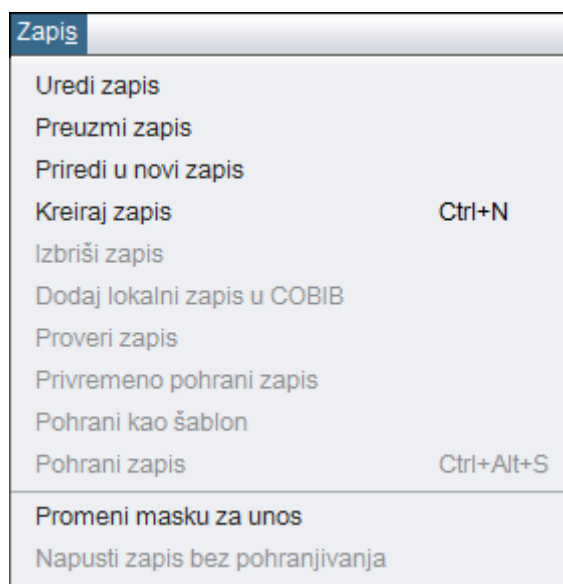
3.2.2 Meni Zapis

V meniju **Zapis** prikupljene su metode koje se koriste za upravljanje bibliografskim zapisima. One omogućuju različite postupke u radu s bibliografskim zapisom, od uređivanja zapisa, preuzimanja, priređivanja u novi zapis, kreiranja i brisanja, dodavanja u COBIB, do proveravanja i pohranjivanja zapisa.

Tabela 3.2-2: Pregled metoda u meniju Zapis

Naziv metode	Namena metode
Uredi zapis	Uređivanje zapisa u lokalnoj bazi podataka i/ili u COBIB-u
Preuzmi zapis	Preuzimanje zapisa iz COBIB-a, druge uzajamne baze podataka u mreži COBISS.Net ili druge strane baze podataka (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN)
Priredi u novi zapis	Priređivanje postojećeg u novi zapis
Kreiraj zapis	Kreiranje novog zapisa
Izbriši zapis	Brisanje zapisa iz lokalne baze podataka i/ili COBIB-a te pražnjenje editora
Dodaj lokalni zapis u COBIB	Pohranjivanje lokalnog zapisa u COBIB
Proveri zapis	Programsko proveravanje zapisa koji se nalazi u editoru
Privremeno pohrani zapis	Pohranjivanje zapisa u datoteku privremeno pohranjenih zapisa i pražnjenje editora

Pohrani kao šablon	Pohranjivanje šablona za novi zapis i pražnjenje editora
Pohrani zapis	Pohranjivanje u lokalnu bazu podataka i/ili COBIB te pražnjenje editora
Promeni masku za unos	Izbor, odnosno promena, maske za unos
Napusti zapis bez pohranjivanja	Pražnjenje editora (zapis nije pohranjen)

Slika 3.2-3: Zapis – spisak metoda

Funkcionisanje metoda u meniju **Zapis** detaljno je opisano u pogl. 7.1.

3.2.3 Meni Uređivanje

Metodama u meniju **Uređivanje** možemo da uređujemo zapis u editoru. Meni možemo otvoriti tek kada u editoru postoji zapis. Skup metoda u meniju je promenljiv, što zavisi od toga gde se u zapisu trenutno nalazimo (npr. na oznaci ili nazivu polja, odnosno potpolja, ili u polju za unos).

Tabela 3.2-3: Pregled metoda u meniju Uređivanje

Naziv metode	Namena metode
Uredi	Otvaranje polja za unos
Potvrdi unos	Zaključivanje unosa i zatvaranje polja za unos
Otkazi	Otkazivanje unosa i zatvaranje polja za unos
Dodaj polje	Dodavanje praznog polja u zapis
Dodaj potpolje	Dodavanje praznog potpolja u zapis
Izbriši polje	Brisanje polja iz zapisa

Izbriši potpolje	Brisanje potpolja iz zapisa
Kopiraj tekst	Kopiranje označenog teksta
Kopiraj polje	Kopiranje izabranog polja
Kopiraj potpolje	Kopiranje izabranog potpolja
Kopiraj sadržaj potpolja	Kopiranje kompletnog sadržaja potpolja
Izreži tekst	Izrezivanje označenog teksta
Zalepi tekst	Dodavanje teksta lepljenjem
Zalepi polje	Dodavanje polja lepljenjem
Zalepi potpolje	Dodavanje potpolja lepljenjem
Posebno lepljenje	Dodavanje teksta, polja ili potpolja lepljenjem
Pomeri nagore	Pomeranje polja ili potpolja nagore
Pomeri nadole	Pomeranje polja ili potpolja nadole
Ubaci COBISS znak	Unos COBISS znakova u polje za unos pomoću tabele
Ubaci znak za sortiranje	Unos znaka za sortiranje (NSB, NSE) u polje za unos
Ubaci LaTeX oznaku	Unos LaTeX oznake u polje za unos
Dodaj definisanu vrednost	Dodavanje definisane vrednosti u potpolje
Pretvori u mala slova	Promena označenog teksta u polju za unos u mala slova
Pretvori u velika slova	Promena označenog teksta u polju za unos u velika slova
Pretvori u srpsku/makedonsku ćirilicu	Promena označenog teksta u polju za unos u srpsku, odnosno makedonsku ćirilicu
Pretvori u latinicu	Promena označenog teksta u polju za unos u latinicu
Prenesi naslov iz ISSN	Prenos ključnog naslova iz baze podataka ISSN
Dodaj 13-cifreni ISBN	Dodavanje 13-cifrenog ISBN-a u potpolju 010a na osnovu 10-cifrenog ISBN-a
Aktiviraj numerator <naziv numeratora>	Prenos broja s numeratora u pojedina potpolja (npr. 020b, 021b ...)
Prenesi kod države za izvor	Prenos koda države, koja važi za izvor, u zapisu za članak
Ponovi	Ponavljjanje poslednje akcije u zapisu
Poništi	Poništavanje poslednje akcije u zapisu
Poništi sve	Poništavanje svih akcija u zapisu

Uređivanje	
Potvrdi unos	
Otkazi	Escape
Kopiraj tekst	Ctrl+C
Izreži tekst	Ctrl+X
Zalepi tekst	Ctrl+V
Posebno lepljenje	
Ubaci COBISS znak	
Ubaci znak za sortiranje	
Ubaci LaTeX oznaku	
Dodaj definisanu vrednost	
Pretvori u mala slova	
Pretvori u velika slova	
Ponovi	Ctrl+Y
Poništi	Ctrl+Z
Ponište sve	

Slika 3.2-4: Uređivanje – spisak metoda (izabrano je polje za unos)

Skup metoda, koje se nalaze u meniju **Uređivanje**, zavisi od toga gde smo ga u editoru otvorili (npr. izabrano je polje za unos). Iste metode možemo izabrati i iz priručnog menija koji otvaramo klikom na desno dugme miša.

3.2.4 Meni Pogled

Meni **Pogled** sadrži metode kojima na ekranu menjamo način prikaza polja i potpolja zajedno s pripadajućim indikatorima, te metode kojima pristupamo priručnicima u elektronskom obliku.

Tabela 3.2-4: Pregled metoda u meniju Pogled

Naziv metode	Namena metode
Proširen prikaz	Otvaranje svih polja u editoru
Sužen prikaz	Zatvaranje svih polja u editoru
Osveži editor	Osvežavanje prikaza u editoru
ZNAČKA ¹	Uspostavljanje veze sa elektronskim oblikom priručnika Značka
PREKAT ¹	Uspostavljanje veze sa elektronskim oblikom

¹ Metode su prikazane kao primeri i na raspolaganju su samo u sistemu COBISS.SI. Za omogućavanje pristupa priručnicima za katalogizaciju, koji važe u drugim sistemima COBISS i koji su na raspolaganju i u elektronskom obliku, slične metode se mogu definisati za svaki sistem posebno.

COMARC pomoć	priručnika Prekat Opis pojedinog polja, odnosno potpolja, u COMARC formatima
--------------	--

Pogled	
Proširen prikaz	Alt+E
Sužen prikaz	Alt+C
Osveži editor	F5
ZNAČKA	
PREKAT	
COMARC pomoć	F1

Slika 3.2-5: Pogled – spisak metoda

Metodu **COMARC pomoć** možemo izabrati i iz priručnog menija koji otvaramo tako što se mišem postavimo na oznako ili naziv polja, odnosno potpolja, i kliknemo desno dugme miša.

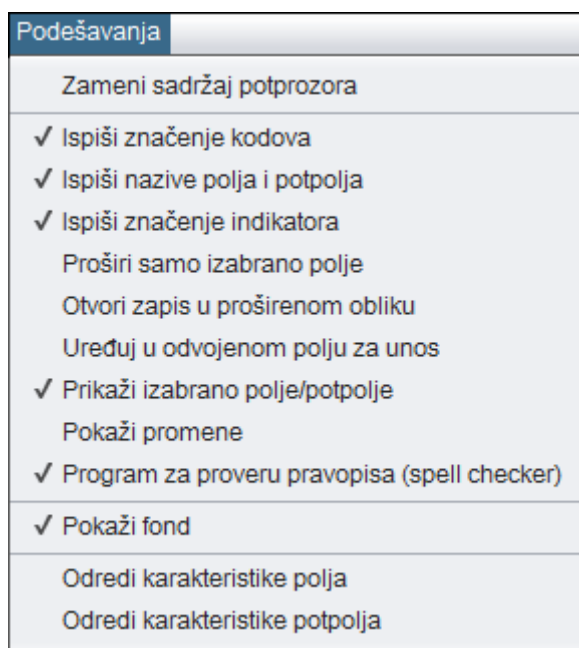
3.2.5 Meni Podešavanja

U meni **Podešavanja** uključene su metode koje omogućuju menjanje podešavanja prikaza zapisa u editoru i spremištu zapisa. Podešavanja se pohranjuju i ostaju ista i prilikom ponovnog prijavljivanja u COBISS3.

Tabela 3.2-5: Pregled metoda u meniju Podešavanja

Naziv metode	Namena metode
Zameni sadržaj potprozora	Zamena sadržaja potprozora (spremište zapisa je u levom, a editor u desnom delu potprozora)
Ispiši značenje kodova	Ispis značenja kodova u editoru, spremištu zapisa i prikazivaču
Ispiši nazive polja i potpolja	Ispis naziva polja i potpolja u editoru
Ispiši značenje indikatora	Ispis značenja indikatora u editoru
Proširi samo izabrano polje	Prilikom otvaranja izabranog polja u editoru se ostala polja zatvaraju
Otvori zapis u proširenom obliku	Prilikom upisivanja zapisa u editor, sva polja se prikazuju u proširenom obliku
Uređuj u odvojenom polju za unos	Uređivanje sadržaja potpolja u odvojenom polju za unos izvan editora
Prikaži izabrano polje/potpolje	Prikaz sadržaja izabranog polja, odnosno potpolja u spremištu zapisa (slova u plavoj boji)
Pokaži promene	Prikaz promenjenih potpolja, odnosno polja sa indikatorima u editoru (nazivi i/ili oznake)

	potpolja, odnosno polja sa indikatorima obojeni su žuto)
Pokaži fond	Prikaz polja za fond (996, 997, 998) u spremištu zapisa
Program za proveru pravopisa (spell checker)	Provera pravilnosti unosa s programom za proveru pravopisa
Odredi karakteristike polja	Određivanje karakteristika polja
Odredi karakteristike potpolja	Određivanje karakteristika potpolja

Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda

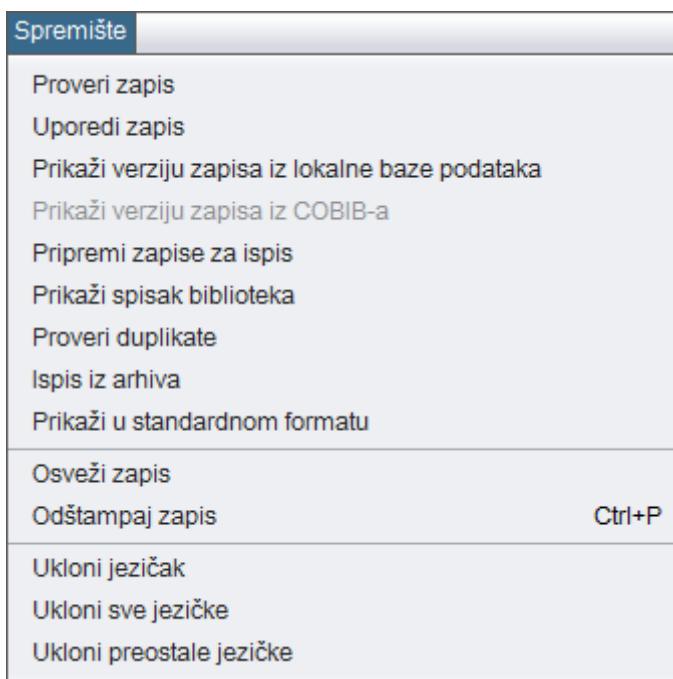
3.2.6 Meni Spremište

Metode u meniju **Spremište** omogućuju različite aktivnosti povezane sa zapisom koji je upisan u spremište zapisa.

Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište

Naziv metode	Namena metode
Proveri zapis	Programsko proveravanje zapisa koji je izabran u spremištu zapisa
Uporedi zapis	Poređenje dva zapisa
Prikaži verziju zapisa iz lokalne baze podataka	U spremište se dodaje pripadajući zapis iz lokalne baze podataka

Prikaži verziju zapisa iz COBIB-a	U spremište se dodaje pripadajući zapis iz COBIB-a
Pripremi zapise za ispis	Izbor prikaza ispisa i izbor zapisa koje želimo da odšampamo
Prikaži spisak biblioteka	Prikaz spiska lokalnih baza podataka biblioteka i prikaz stanja fonda
Proveri duplikate	Programska provera da li je izabrani zapis duplikat zapisa koji postoje u bazi podataka COBIB
Ispis iz arhiva	Prikaz spiska svih arhivskih verzija bibliografskog zapisa iz baze podataka COBIB
Prikaži u standardnom formatu	Prikaz izabranog zapisa u standardnom formatu
Prikaži u COMARC formatu	Prikaz izabranog zapisa u COMARC formatu
Prikaži u originalnom formatu	Prikaz izabranog zapisa u formatu MARC 21
Osveži zapis	Usklađivanje izabranog zapisa u spremištu sa stanjem u bazi podataka
Odšampaj zapis	Štampanje zapisa koji je izabran u spremištu zapisa
Ukloni jezičak	Uklanjanje izabranog jezička u spremištu zapisa
Ukloni sve jezičke	Uklanjanje svih jezičaka u spremištu zapisa, osim jezička s radnim zapisom
Ukloni preostale jezičke	Uklanjanje svih jezičaka u spremištu zapisa, osim izabranog jezička i jezička s radnim zapisom

Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz COBIB-a)

Određene metode iz menija **Spremište** možemo izabrati i iz priručnog menija (v. pogl. 6).